

Höskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-20 30 00
www.hkr.se

EXAMENSARBETE

Hösten 2013

Läroarutbildningen

“Det är ju ofta tjejerna inte vill spela och alla killar vill”

Hur elever agerar och tänker kring genusperspektivet i idrottsämnet.

Författare

Ann-Sofie Andersson
Elin Johansson

Handledare

Angerd Eilard

www.hkr.se

Genusperspektivet i skolans idrottsämne. Hur elever tänker kring genusperspektivet i idrottsämnet

Abstract

Syftet med studien är att ur ett elevperspektiv synliggöra genusmönster i skolans idrottsundervisning. Detta för att bidra till kunskap om och förståelse för hur genusmönster kan präglade idrottsundervisningen ur ett såväl barn- som genusperspektiv. Om tidigare könsmonster, speciellt i skolans idrottsämne, ska kunna förändras måste vi få mer kunskap om barns tankar kring detta. Enligt Halldén (2003) är barns inflytande betydelsefullt vid förändringar av barnens rätt i samhället. I studien problematiseras frågeställningarna enligt följande:

- Hur uppfattar pojkar och flickor i de tidiga åren i grundskolan skolans idrottsämne ur ett genusperspektiv?
- Vilka positioner och relationer skapas av pojkar och flickor inom ramen för skolans idrott i de aktuella klasserna?

I studien användes kvalitativa undersökningar med observationer av idrottslektioner samt enskilda elevintervjuer för att få inblick i elevernas perspektiv på skolans idrottsämne.

Resultaten av undersökningarna visar att elever uppfattar skolans idrottsämne som jämställt men att pojkar och flickor förväntas tycka om olika idrottsgrenar. Undersökningen visar hur bakomliggande förväntningar och normer är betydelsefulla för elevernas sätt att agera ur ett genusperspektiv. Skillnaderna tar dock inte sin utgångspunkt i elevernas intresse för olika aktiviteter utan de beror på skillnader i köns natur samt de normer som eleverna förväntas leva upp till.

Ämnesord: Genus, jämställdhet, kön, könsroll, normer, barnperspektiv, idrottsundervisning, föreningsidrott

INNEHÅLL

INNEHÅLL.....	3
1. Inledning.....	5
1.1 Syfte	6
2. Litteraturgenomgång	7
2.1 Begreppsdefinition	7
2.2 Jämställd skola	7
2.2.1. Jämställd skola beroende på olika värderingar	8
2.2.2. Historik.....	9
2.2.3. Situationerade genuskillnader.....	10
2.3. Jämställd idrott	11
2.3.1 Skillnad mellan att vara pojke eller flicka i skolans idrottsämne.....	11
2.3.2. En jämställd idrott i föreningslivet.....	12
3. Frågeställningar	13
4. Metod	14
4.1 Metodval.....	14
4.2 Urval.....	15
4.3 Tillvägagångsätt	16
4.4 Bearbetning	17
4.5 Etiska övervägande.....	17
4.6 Kritiska reflektioner	17
5. Resultat och analys.....	18
5.1 Könsgupperingar	18
5.2 Olika val av aktiviteter	18
5.3 Skolidrottens bollaktiviteter	20
5.4 Elevernas upplevda orättvisor i skolans idrottsämne	22
5.5 Pojksport- flicksport.....	22
6. Diskussion	24
6.1 Könsgupperingar.....	25
6.2 Skolidrottens aktiviteter	26
6.3 Stereotypa könsnormer i skolans idrottsämne.....	26
6.4 Pojksport - flicksport.....	27
6.5 Hur uppfattar pojkar och flickor i de tidiga åren i grundskolan skolans idrottsämne ur ett genusperspektiv?	28
6.6 Vilka positioner och relationer skapar pojkar och flickor inom ramen för skolans idrott i de aktuella klasserna?.....	29
6.7 Framtida forskning	29
6.8 Avslutning	30
7. Sammanfattning	31
8. Referenser.....	32
Bilagor	

1. Inledning

Under termin fyra av vår lärarutbildning skrev vi om genusperspektivet i skolidrotten utifrån pedagogers synsätt. Detta gav oss mersmak och genom att ta del av samhällsdebatter om vad som anses vara kvinnliga och manliga ideal inom idrotter (Franzon, 2013), föddes en tanke om att det vore intressant att undersöka vilka tankar barn har kring genusperspektivet i skolans idrottsämne. I media och den kultur vi lever i medvetandegörs ofta kön och könsskillnader, men var finns tankarna utifrån barnens synsätt? Enligt Connell (2003) växer barn upp i ett genusmönster som på sikt frambringar deras beteende gällande genus. Flickor och pojkar förväntas leva upp till vissa normer under sin uppväxt, där flickor enligt medierepresentationer förväntas bli kvinnor med ett vårdat yttre, som är omtänksamma och mjuka mot de människor som finns i deras närhet. Pojkar fostras, menar vi enligt motsvarande mediebilder, att bli sportinriktade och teknikintresserade män. I det stora sammanhanget växer flickor och pojkar enligt Nihlen och Nilsson (2006) upp till att bli varandras motpoler. Ofta är det föräldrar som förstärker könsmonstret genom att klä barnen i de färgnormer som symboliserar pojke eller flicka, blått för pojke och rosa för flicka. De könsnormer som förekommer, berör förutom färgval även bemötandet av barnen (Nihlen & Nilsson, 2006). I tillbakablickandet på vår kultur är det också tydligt hur pojkar respektive flickor förväntas vara. Pojkar är starka och hårda medan flickor är svaga och mjuka. Detta är de historiska föreställningarna på de olika könen (Svaleryd, 2002). Idag är inte synen densamma men det historiska pågår fortfarande på olika nivåer (jfr ex Eilard, 2008). Torstensson-Ed (2003) menar att vi redan från födseln bemöts av omgivningen som flicka eller pojke och att genusmönstren ofta är systematiska och för givet tagna. Att se tillbaka på historien kring genusbegreppet ger oss en nyckel till varför det ser ut som det gör idag, ur ett vuxet synsätt. Enligt Hirdman (2001) skapar samhället system och strukturer där kvinnor och män får olika roller och uppgifter. Hirdman (2001) beskriver detta genussystem utifrån två principer; könsens isärhållande, hur manligt och kvinnligt hålls isär samt manlig överordning, att män har högre ställning än vad kvinnor har och på detta vis skapas ett isärhållande.

Den uppfattning vi har efter att ha tagit del av forskning inom genusfrågor i skolans idrott är att forskningen utgår från de vuxnas perspektiv. Vi vill medvetandegöra barns synsätt på genusperspektiv i skolans idrottsämne eftersom detta kan leda till en förändring i skolans idrottsämne. Halldén (2003) beskriver att barns inflytande är betydelsefullt när det handlar om barnens rätt i samhället och därför har barnperspektivet blivit en symbol för politiska

möjligheter. Om tidigare könsskillnader, speciellt i skolans idrottsämne, ska kunna förändras till det bättre måste vi få mer kunskap om barns tankar angående detta. Vi kommer inte att kunna förändra idrottsundervisningen i skolan med den här undersökningen. Det vi vill uppnå med undersökningen är att synliggöra barns förhållningssätt till genusmönster i skolans idrottsämne.

1.1 Syfte

Syftet med detta examensarbete är att ur ett elevperspektiv synliggöra genusmönster i skolans idrottsundervisning. Detta för att bidra till kunskap om och förståelse för hur genusmönster kan präglade idrottsundervisningen ur ett såväl barn- som genusperspektiv. Om tidigare könsmönster, speciellt i skolans idrottsämne, ska kunna förändras måste vi få mer kunskap om barns tankar kring detta.

2. Litteraturgenomgång

2.1 Begreppsdefinition

Här nedan kommer olika begrepp att förklaras som är av betydelse och centrala i den undersökning som har gjorts.

Kön

Larsson (2001) redogör för ordet kön som biologiskt betingat och det som skiljer kvinnor och män åt. I denna studie kommer ordet kön att användas i det avseende som ett samlat begrepp för både pojke och flicka i fråga om antal deltagande flickor och pojkar.

Genus

Yvonne Hirdman var den som myntade ordet genus i Sverige 1988. Larsson (2001) beskriver att genus inte är namn på objektet i fråga, det vill säga könet, utan processen runt om begreppet. Människor i samhället skapar olika regler för och förväntningar på vad som är kvinnligt och manligt och dessa ligger till grund för hur vi människor skapar genus. Genus är föränderligt eftersom regler och förväntningar kan förändras (Hirdman, 2001). Hur vi människor konstruerar och förhåller oss till detta påverkas av olika synsätt utifrån det kulturella, sociala och individuella (Fagrell, 2000). Enligt Hirdman (2001) är kön något man föds med, men genus är det vi formas av.

Jämställdhet

Nihlen och Nilson (2006) beskriver att jämställdhet handlar om förhållanden mellan de olika könen. Jämställdhet har ett övergripande mål vilket innefattar att kvinnor och män ska ha samma möjligheter, skyldigheter och rättigheter i nutid och i framtiden. Villkoren ska vara densamma för de båda könen. Tallberg Broman (2002) menar att pedagoger i förskola och skola bör jobba aktivt med genus och jämställdhet för att bryta invanda normer och på så sätt få en mer jämställd skola. Exempelvis genom att samtala om genus och jämställdhet samt att aktivt motverka ojämställdhet och kränkande behandlingar.

2.2 Jämställd skola

Avsnittet tar utgångspunkt i jämställdhet och genusskillnader. I texten visas hur jämställdhet beror på olika värderingar. Genusaspekter presenteras med en historisk synvinkel samt visar hur det kan uppstå situationsspecifika genusskillnader.

2.2.1. Jämställd skola beroende på olika värderingar

Wernersson (2010) menar att från allra första början skapades de allmänna utbildningssystemen för endast pojkar när samhället förändrades. Det var kvinnorörelser från olika håll som krävde en skola för flickor. Det funderades över om flickor verkligen skulle klara av skolan eftersom flickor ansågs vara fysiskt och psykiskt svagare jämfört med pojkar. Både flickor och pojkar har idag lika utbildningar som innehåller lika ämnen som undervisas av samma lärare och som följer en läroplan som ska följas av alla skolor i Sverige (Svaleryd, 2002). Trots detta blir resultatet ett annat då forskning som bedrivits runt om i världen resulterar i att pojkar får sämre betyg än flickor (Wernersson, 2010).

Den aktuella läroplanen LGR11 (Skolverket, 2011) samt de tidigare läroplanerna betonar alla vikten av att jämställdhet ska finnas som en röd tråd i undervisningen. Tidigare könsmonster som funnits sedan skolans start ska förändras för att skapa en jämlik skola. Torstensson-Ed (2003) menar att genusmonster i skolan har blivit sammanflätade utifrån olika aspekter. Dessa aspekter kan vara formade av olika samhällsklasser, etniciteter och generationer. Därför kan genusfrågor behandlas olika på skolor eftersom sammanflätningarna kan se olika ut. Connell (2002) beskriver att läraren oftast är den som utagerar dessa sammanflätningar främst eftersom läraren i undervisningen är den som tar ställning till hur genusfrågor ska behandlas i undervisningen. Läraren är den som skapar undervisningen utifrån eget ställningstagande, något som även Wernersson (2010) klargör. Barnombudsmannens rapport (2001) visar hur barn redan i unga åldrar är lyhörda och uppfattar de minsta signaler för hur pojkar och flickor ska vara och bete sig. Det betyder att föräldrar, pedagoger och andra i barnets omgivning måste vara noggranna i sin presentation och framställning. Barnen uppfattar blickar, tonfall och uttalanden vilket gör att man ständigt måste granska sig själv kritiskt. Svaleryd (2002) beskriver hur frågan om jämställdhet ofta blir diskuterad utifrån personliga åsikter, vilka relateras utifrån privata erfarenheter och inte utifrån vad forskningen säger. På så sätt sätts det stopp för diskussionerna och även förändringen mot en mer jämställd skola för pojkar och flickor (Svaleryd, 2002). Halldén (2003) beskriver att barns inflytande är betydelsefullt när det handlar om barnens rätt i samhället och därför har barnperspektivet blivit en symbol för politiska möjligheter. Men begreppet barnperspektiv kan ha flera betydelser anser Halldén (2003). Är det den vuxnes perspektiv på barnens bästa eller är det barnets perspektiv? Halldén (2003) beskriver även att betydelserna har olika innebörder beroende på olika undersökningar.

Hargreaves (2004) menar att lärarna förr arbetade mer isolerat med sina klasser och kunde därför arbeta ostört utan att kolleger och rektorer hade en större insyn. På senare tid har detta förändrats enligt Hargreaves (2004), eftersom ett samarbete i skolan har förändrat dess tidigare individualism. Enligt Wernersson (2010) finns det ett ökat samarbete bland lärarna, men tillskillnad från Hargreaves (2004) finns det en fortsatt individualism i samspelet mellan pojkar, flickor och lärare, där förväntningarna är formade efter elevernas könstillhörighet.

2.2.2. Historik

Här nedan beskrivs bakgrunden till hur genusfrågor utvecklats i skolans miljö enligt grundskolans läroplaner. Vi har, redan under vår B-uppsats, tittat tillbaka på historien genom att se vad som skrevs i de tidigare läroplanerna från första början fram till läroplanen för dagens skola. Nedan följer en summering av detta.

Läroplan för grundskolan 1962 (Lgr62)

Den första läroplanen som trädde i kraft var Lgr 62. Basmeningen i Lgr 62 var att skapa en demokratiserad skola för alla. Alla barn skulle ha möjlighet till undervisning i svensk skola i en och samma skolform (Jakobsson, 1990). Wernerson (1977) anser att Lgr 62 präglades av tron på att alla är olika men lika mycket värda. Vidare beskriver Wernerson (1997) tankarna kring hur samundervisningen inte skapat så många hinder som man tidigare antagit utan att det absolut skulle kunna vara en fungerande undervisningsform.

Läroplan för grundskolan 1969 (Lgr69)

Jakobsson (1990) beskriver hur traditionella könsmonster inte längre är en variabel i skolan när läroplanen Lgr69 trädde i kraft. Det är skolans uppgift att förändra den traditionella synen på könsmonstren eftersom skolan är till för alla. Jakobsson (1990) poängterar att undervisningen enligt Lgr69 skall bedrivas utan könsindelning med undantag för gymnastik. Jakobsson (1990) tar upp exempel från Lgr69 där han visar hur skolan skall kunna göra en förändring gällande könsrollsfrågor. Ett av de exempel han tar upp är att skolan ska förändras;

“genom att skolan är ett exempel på en institution där pojkar och flickor faktiskt behandlas lika“ (Jakobsson, 1990, s14).

Jakobsson (1990) poängterar även vikten av att förmedla kunskaper inom områden som är centrala för en utjämning av de traditionella könsmonstren i hemmet samt vikten av att påverka resten av samhället att inse möjligheterna för en utjämning av könsmonstren.

Läroplan för grundskolan 1980 (Lgr80)

Jakobsson (1990) beskriver att det i läroplanen Lgr80 är tydligt att skolans ambition är att båda könen ska få möjlighet till likvärdig utbildning. Han menar att skolan genom Lgr80 vill ”skapa medvetenhet hos eleverna om hur traditionella könsmonster påverkar människors villkor idag” (Jakobsson, 1990, s23). Här startade man alltså genom Lgr 80 ett försök att skapa en förståelse för allas lika värde och att alla har lika rättigheter.

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet – Lpo94 (Lpo94)

Jämställdhet mellan kvinnor och män, människolivets okränkbarhet och alla människors lika värde är några av de grundläggande värden som skolan enligt läroplanen Lpo94 har som uppgift att förmedla till eleverna. Lpo94 lägger vikt vid att motverka diskriminering och ojämlikhet och att verka för jämställdhet mellan könen i utbildningsval. ”Ingen skall i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder eller för annan kränkande behandling. Tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling skall aktivt motverkas.” (Lpo94, s35)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr11)

I läroplanen Lgr11 beskrivs att några av de värden som skolan ska förmedla för att förbereda eleverna för att få ett fungerande samhälle är att alla är lika mycket värda samt vikten av jämställdhet mellan kvinnor och män, det vill säga detsamma som i Lpo94. Lgr11 tar även upp vikten av att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevernas kön eller kulturell bakgrund inte ska begränsas när det gäller elevens studie- och yrkesval. Syftet med ämnet samhällskunskap i Lgr11 är att eleverna skall ges förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv samt att de skall utveckla en förståelse för betydelsen av jämställdhet och för människors levnadsvillkor.

2.2.3. Situationerade genusskillnader

Connell (2002) beskriver utifrån Barrie Thornes observationer i boken Gender Play (1993) att det är vanligt förekommande att elever självmant grupperar sig könsåtskilt. Detta kan ske på flera platser och inte enbart på rasten ute på skolgården. Connell (2002) menar att det finns olika situationer där genusskillnaderna uppenbaras och situationer där genus tonas ner. Exempel på då genussmönster tydliggörs är då eleverna grupperas pojkar och flickor och tävlar mot varandra i kull-lekar. Trots grupperingen anser Connell (2002) att det blir en jämställd lek då oftast pojkar är mer hårdhänta och utövar större maktkamper. Svaleryd (2002) har samma åsikt som Connell (2002) om att maktkampen hos pojkar utövas bredare än hos flickor där

maktkampen är mer känslig. När flickor leker så utövas makten oftast inte genom kroppsliga slag utan genom verbala utslutningar ifrån leken. Genom könsgrupperingarna anser Connell (2002) att flickorna tillåts att få ta mer plats i leken och att pojkarna blir tvingade till att ta mer hänsyn. Svaleryd (2002) anser att när en flicka blir skadad i leken av en pojke och söker upp en lärare är det inte ovanligt att flickan får höra att hon får skylla sig själv.

Flickan tröstas och får höra att hon måste lära sig att säga ifrån, dessutom borde hon väl veta att just han ofta tar i lite hårt i leken. Det budskap hon uppfattar, gett i all välmening, blir; ”Akta dig för pojkar”, och att den som ger sig in i leken, får leken tåla. (Svaleryd, 2002. S.66)

Connell (2002) beskriver utifrån Thorne att barn inte viljelöst anpassas in i könsroller utan att barnen själv använder tidigare kunskaper och erfarenheter och testar sig fram genom att experimentera runt olika genusgrupperingar från en egen aktiv vilja. Andersson (2010) menar att de tidigare traditionella könsrollerna inte alltid överensstämmer, eftersom flickor och pojkar rör sig in och ut ur olika genusgrupperingar och testar sig fram genom att bryta genusordningar. Svaleryd (2002) beskriver att det inte är de biologiska skillnaderna i sig som innebär genus utan det är hur varje människa förhåller sig till genus.

2.3. Jämställd idrott

I avsnittet presenteras skillnaden mellan könen i skolans idrottsämne och inom föreningsidrotten.

2.3.1 Skillnad mellan att vara pojke eller flicka i skolans idrottsämne

Enligt Andersson (2010) intar elever i skolan olika roller utifrån hur pojkar respektive flickor förväntas vara. Detta betyder dock inte att eleverna anser att pojkar och flickor inte har lika många möjligheter i skolan utan deras val av roller består i hur eleverna tolkar genus utifrån deras tidigare erfarenheter. Andersson (2010) menar att skolmiljön är den som avgör hur elever tolkar könsmönster. Barnombudsmannen beskriver redan i sin rapport (2001) att Sverige är långt framkomna i jämställdhetsfrågor men att vi fortfarande präglar barnen genom traditionella könsmönster. Det förekommer inte enbart i skolan utan även i samhället i övrigt.

Skolverket (2010:355) beskriver hur det för pedagogen föreligger en risk att omedvetet inrikta undervisningen mot tävlingsidrotter som exempelvis fotboll eller innebandy. De poängterar även att det ofta är idrottsaktiva pojkar som utövar dessa idrotter och därför kommer i fokus i

undervisningen. Skolverket (2010:355) poängterar även hur en idrottsundervisning som enbart grundas på fysisk aktivitet skapar en risk för förstärkta könsmonster. De visar hur pojkar speciellt de med idrottsbakgrund får en fördel och kan skapa sig en dominansarena. Skolinspektionen (2012:5) har gjort en kvalitetsgranskning som behandlar ämnet idrott och hälsa i skolan, där de kommit fram till att det fokuseras mycket på rörelse och bollspel i skolans idrott. Skolinspektionen (2012:5) menar att det finns en ojämställdhet i skolans idrott som bottnar i hur undervisningen är utformad. På grund av att idrottsengagemanget är större på pojkarnas fritid så värderas tävlingsidrott och prestationen högre i skolans idrottsundervisning. I Lgr 11 beskrivs att elever ska genom skolans idrott få kunskap som de kan ha med sig livet ut. Eleverna ska i skolans idrottsundervisning lära sig idrottsliga begrepp, ges förutsättningar för att ta ställning till idrott, rörelse, hälsa och livsstil. Elever ska även genom idrottsundervisningen utveckla sin samarbetsförmåga samt respekt för andra.

Larsson, Redelius och Fagrell (2007) anser att idrottsläraren skapar idrottsundervisning som flyter på genom att låta idrottsintresserade elever som idrottar på fritiden få större inflytande på undervisningen. Genom att ge de idrottsintresserade eleverna större inflytande öppnas undervisningen upp till att oftare bli en arena för bollspel. Bollspel bedöms många gånger som maskulint enligt Larsson, Redelius och Fagrell (2007) eftersom kroppens styrka, snabbhet och taktik behövs. Trots att det upplevs som att pojkarna är de som önskar fotboll på idrotten så är fallet inte enbart så eftersom bollspel är ett önskemål hos flickor också. Dock bör det tas hänsyn till att bollspel i olika föreningar ofta bedrivs könsåskilt vilket inte är fallet i skolans idrottsundervisning (Larsson, Redelius & Fagrell 2007).

2.3.2. En jämställd idrott i föreningslivet

Barnombudsmannen beskriver i sin rapport (2001) att det satsas olika mycket på verksamheter som riktar sig till flickor respektive pojkar exempelvis inom föreningslivet. Riksidrottsförbundet (2013) beskriver att idrott ska utformas så att barn ska få möjlighet att lära sig idrotten och få ett livslångt intresse för den. På hemsidan för Riksidrottsförbundet beskrivs även att idrotten har närmast sig ökad jämställdhet men trots detta är idrotten fortfarande präglad av manliga normer eftersom idrotten skapades av män för män (Riksidrottsförbundet, 2013). För att bryta dessa manliga normer arbetar Riksidrottsförbundet (2013) för att nå jämställdhetsmålen 2017 där några mål bland annat är att

- det ska finnas lika möjligheter för alla, oavsett kön, att utöva idrott. Det kräver att kvinnors och mäns idrott värderas och prioriteras på ett likvärdigt sätt och att resurser fördelas rättvist. (Riksidrottsförbundet, 2013)
- kvinnor och män har lika stort inflytande i beslutande och rådgivande organ. (Riksidrottsförbundet, 2013)
- kvinnors och mäns, flickors och pojkars idrottsutövning värderas lika och prioriteras på ett likvärdigt sätt. (Riksidrottsförbundet, 2013)

Grahn (2008) beskriver precis som Riksidrottsförbundet (2013) att idrotten är skapad för män men inte vilken man som helst utan en man med en specifik kropp, den atletiska mannen. Grahn (2008) beskriver vidare att det oftast inte endast handlar om kroppstyp utan att det finns normer för hur en idrottare förväntas vara och vad den bör uppnå för att passa in på en idrottsman. Under 1800-talet var gymnastik den idrott som män med störst sannolikhet tränade inom. Kvinnogymnastiken fanns men var annorlunda utvecklad eftersom den kvinnliga biologiska fysiken och psykologin ansågs vara skild från männens (Grahn, 2008). På 1900-talet när tävlingsidrotten ökade i popularitet ansågs det vara högst olämpligt för kvinnor att medverka vilket har gjort att männen framställdes som idrottare medan kvinnorna förblev kvinnor (Grahn, 2008). Trots att Sveriges kvinnliga idrottsförbund skapades redan år 1925 enligt Riksidrottsförbundet (2013) så är idrotten fortfarande titulerad på olika vis, exempelvis fotboll och handboll för män, damfotboll och damhandboll för kvinnor (Grahn, 2008).

3. Frågeställningar

Mot bakgrund av den presenterade litteraturen ställs nu följande frågor:

- Hur uppfattar pojkar och flickor i de tidiga åren i grundskolan skolans idrottsämne ur ett genusperspektiv?
- Vilka positioner och relationer skapas av pojkar och flickor inom ramen för skolans idrott i de aktuella klasserna?

4. Metod

I avsnittet presenteras valet av metod och undersökningarnas tillvägagångssätt. Avsnittet beskriver även undersökningarnas urval och kritiska reflektioner. Avsnittet inkluderar även hur studiens undersökning och bearbetningen av resultatet har genomförts med hänsyn till etiska överväganden.

4.1 Metodval

Metoderna som användes i undersökningen var kvalitativa intervjuer och observationer. Patel och Davidson (2011) beskriver kvalitativa intervjuer som ett samtal där både intervjuare och intervjuperson är medskapare. Kvalitativa undersökningar baseras inte på mätbara värden i motsats till kvantitativa undersökningar. De baseras istället på beskaffenhet och uppfattningar. Kvalitativa undersökningar har valts för att kunna få en så rättvis och objektiv bild som möjligt av hur eleverna själva uppfattar och tänker kring genusfrågor i skolans idrottsämne. En fördel med kvalitativa undersökningar är att det ger en stor möjlighet till helhetsförståelse då man kan möta personerna man intervjuar ansikte mot ansikte. Följdfrågor kan ställas och vid oklarheter kan man som intervjuare be om förklaringar och har även möjligheten att observera respondenten under själva intervjun, vilket kan bidra till att enklare kunna tolka svaren (Larsen, 2009).

Intervjuerna genomfördes med en metodik av öppna frågor (se bilaga 2 Intervjuguide) så att informanternas personliga tankar och egna uppfattningar tydliggjordes. Doverborg och Pramling Samuelsson (2012) anser att som intervjuare ska man undvika att ställa ja eller nej frågor. Frågorna ska ställas så att barnet kan berätta om egna erfarenheter och tankar. När dessa öppna frågor ställs så är det en god idé att öppna upp samtalet genom att ställa vida frågor där barnen själva kan välja spår i samtalet. Därefter kan intervjuaren välja att precisera frågorna mer och mer under samtalets gång, så att de sista frågorna behandlar just det ämne som intervjuaren har intentioner om att ta reda på mer om. Som intervjuare är det även viktigt att vara lyhörd för att kunna formulera följdfrågor (Doverborg & Pramling Samuelsson, 2012). För att få ett bredare perspektiv och undersöka intervjuernas validitet användes även observationer för att se om det eleverna sagt avspeglar sig i praktiken.

Eleverna intervjuades enskilt av en av oss författare för att de skulle känna sig så bekväma som möjligt under intervjuerna. En fördel med enskilda intervjuer kan vara att det blir lättare

att analysera materialet då man kan fokusera på endast en informants tankar och åsikter i varje intervju. En nackdel med enskilda intervjuer kan vara att man begränsas till ett fåtal personers erfarenheter och upplevelser (Denscombe, 2007). För att få ett bredare perspektiv och undersöka intervjuernas validitet användes även observationer för att se om det eleverna sagt avspeglar sig i praktiken. Enligt Patel och Davidson (2003) är observationer bra att tillämpa för att uppleva beteenden och händelser i den stund de inträffar. Observationsmetoden kräver inte att individerna lämnar information och därför är metoden mindre krävande för informanterna. Patel och Davidson (2003) beskriver vidare att observationer som komplettering vid insamling av information från andra tekniker, som intervjuer eller enkäter, kan utveckla undersökningen.

I denna undersökning genomfördes strukturerade observationer. Ett observationsschema konstruerades för att lättare kunna insamla information kring det aktuella problemområdet; Hur elever agerar ur ett genusperspektiv i skolans idrottsämne. Patel och Davidson (2003) beskriver att ostrukturerade observationer förekommer oftast i ett utforskande syfte där viljan är att insamla en bred information kring ett visst problemområde. Vid dessa observationer är det en omöjlighet att registrera allt och därför valdes det att använda ett observationsschema där nyckelord kunde tecknas ner. När observationperioden är genomförd är det viktigt att observatören skriver ner observationerna fullständigt för att ej glömmas bort (Patel och Davidson, 2003).

4.2 Urval

Undersökningen utfördes på en mindre skola i nordvästra Skåne som vi tidigare haft kontakt med under vår utbildning. Doverborg och Pramling Samuelsson (2012) beskriver att det är en stor fördel att ha en relation till barnen som intervjuas eftersom barnets förtroende byggs upp; finns det inget förtroende är risken att samtalet inte fungerar bra. Om man som intervjuare inte har någon relation till barnen kan det underlätta om man besöker klassrummet före intervjuerna för att bekanta sig med barnen och deras skolmiljö (Doverborg & Pramling Samuelsson, 2012). De som intervjuades och observerades var elever i årskurs ett, två och tre eftersom studien inriktas på elever i skolans yngre åldrar. Avgränsningen mot skolans yngre åldrar gjordes för att belysa just de här åldrarnas syn på genus i skolans idrottsämne. Tillståndslappar delades ut till samtliga elever i årskurs 1, 2 och 3. Av de 52 tillstånd (se bilaga 3 Tillstånd) som lämnades in valdes tolv elever ut för enskilda intervjuer, sex flickor

och sex pojkar. Tolv elever valdes ut eftersom tolv intervjuer ansågs vara ett hanterbart antal att intervjua samt rimligt att bearbeta inom den givna tidsramen. De tolv elever som intervjuades medverkade alla under någon av observationerna. Totalt observerades 56 elever uppdelade i tre grupper vid sex olika tillfällen.

4.3 Tillvägagångsätt

Vi kontaktade en skola som vi tidigare besökt under vår lärarutbildning. Vi pratade med idrottslärarna på skolan om det fanns möjlighet att observera de yngre eleverna på skolan när de hade idrott. Efter ett godkännande av de två idrottslärarna informerade vi föräldrarna om vårt examensarbete samt hur vi skulle gå tillväga, för att kunna undersöka elevernas synsätt på genusmönster i skolans idrottsämne. Vi skickade ut brev till föräldrarna (se bilaga 3. Tillstånd) om tillåtelse för att få intervjua deras barn i årskurserna ett, två och tre. Vi började med att observera eleverna under deras idrottslektioner. I årskurs ett observerades 15 elever vid två tillfällen som vardera varade i 40 minuter. Under den första lektionen var stafetter och kull-leken ”Under hökens vingar” fokus. Vid andra tillfället var huvudaktiviteten innebandy. Årskurs två och tre var indelade i två åldersblandade grupper. Båda grupperna observerades vid två tillfällen som vardera varade i 50 minuter. Den ena gruppen bestod av 22 elever och den andra gruppen bestod vid dessa två tillfällen av 19 elever. Under samtliga observationer i årskurs två och tre var det främst fokus på bollsporter då detta var temat de jobbade med under den tid som observationerna ägde rum.

Intervjuerna genomfördes i gruppum i anslutning till elevernas klassrum. Enligt Doverborg och Pramling Samuelsson (2012) så ska intervjuaren välja ut en lugn plats för intervjun; detta är betydelsefullt för att samtalet inte ska bli avbrutet eller att någon ska känna sig distraherad. Innan varje intervju informerades eleverna om att de när som helst fick lov att avbryta intervjun om de inte ville medverka längre. Intervjuerna spelades in och varje enskild intervju varade mellan 5-15 minuter. Under intervjuerna användes en intervjuguide men även följdfrågor på elevernas svar har ställts. Öppna frågor ställdes till eleverna för att få ta del av deras tankar utan att påverka dem. Att eleverna skulle få tid på sig att tänka och svara var något som prioriterades under intervjuerna. Doverborg och Pramling Samuelsson (2012) menar att ofta vill de flesta barn säga något, men det gäller som intervjuare att ge dem tid så att de kan fundera över frågan, men även att det är viktigt som intervjuare att inte svara på frågan själv under tiden och leda barnen mot ett svar.

4.4 Bearbetning

Larsen (2009) menar att det är viktigt att alla data behandlas på ett bra och noggrant sätt. Detta har skett i denna studie då intervjuerna spelades in och transkriberades i sin helhet för att sedan kunna analyseras och diskuteras. Resultaten från intervjuerna och observationerna delades upp i olika kategorier efter de mönster som framkommit under intervjuerna och observationerna för att sedan kunna analyseras och diskuteras.

4.5 Etiska övervägande

Vi har tagit del av de etiska övervägandena gällande den forskningsbaserade rapportens syfte (Vetenskapsrådet, 2011). Vi har följt de fyra huvudkraven; informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Vi bad om tillstånd av barnens målsman om att få intervjua och observera genom att lämna ut en tillståndslapp till målsman för varje elev i undersökningen. Vi frågade även barnen om deras godkännande om de ville intervjuas eftersom vi skulle skriva ett arbete om pojkar och flickor på idrotten i skolan. Namn på de personer vi intervjuade förblir anonyma. I denna rapport kommer inte detaljerade personbeskrivningar att förekomma utan endast en kort introduktion om personen i fråga som vi intervjuat; könstillhörighet och ålder.

4.6 Kritiska reflektioner

Intervjumethodik i samband med studier som riktas mot barn kan skapa svårigheter. Det uppstår lätt situationer när respondenten missförstår frågan eller inte uppfattar det specifika syftet som fanns med den specifika frågan. Vid skapandet av intervjuguiden togs detta i beaktande, men faktum kvarstår att det fortfarande finns risk för missförstånd i samband med samtalen med barnen. Doverborg och Pramling Samuelsson (2012) poängterar att det finns en svårighet med att intervjua barn då det inte alltid är lätt att formulera och ställa frågorna så att de blir begripliga för barnen.

En kritisk aspekt i studien är att när undersökningen genomfördes var temat för de specifika veckorna bollsport i årskurs 2 och 3. Detta kan skapa en snäv vinkel av undersökningen och öka risken för korrelation, istället för kausalitet. det vill säga att det bara är ett tillfälligt samband att det förekom mycket bollsport_ För att öka studiens reliabilitet hade det varit intressant att genomföra fler observationer vid ett senare tillfälle för att se om resultatet blev likvärdigt. Med fler observationer, samt fler intervjuer i samband med dessa nya observationer, hade studien kunnat bli bredare och reliabiliteten hade ökat.

5. Resultat och analys

I avsnittet presenteras den bearbetade empirin i olika kategorier som framkommit under intervjuerna och observationerna. Undersökningarnas resultat analyserades med kopplingar till tidigare presenterad litteratur. Observationsschema och intervjufrågor är bifogade som bilagor.

5.1 Könsgupperingar

Skolans riktlinjer och läroplaner är tydliga när det gäller jämställdhet och lika värderingar. I den aktuella läroplanen, Lgr 11 betonas vikten av att jämställdhet ska finnas som en röd tråd i skolans undervisning. Traditionella könsmonster ska förändras för att skapa en jämlik skola för alla elever. I praktiken är detta inte lika tydligt utan det förekommer fortfarande skillnader mellan hur pojkar och flickor bemöter varandra i skolan. Under observationerna framkom tydliga mönster där flickor och pojkar delade upp sig könsvis. På fem av observationerna delade eleverna instinktivt in sig i grupper könsvis direkt när de samlades i en ring i mitten av idrottshallen. Vid endast ett tillfälle inleddes lektionen med att eleverna inte delade in sig i grupper könsvis utan gick in och satte sig var som helst i ringen. Observationerna stöds av Connell (2002) som beskriver utifrån Thornes observationer att det är vanligt förekommande att elever självmant grupperar sig könsåskilt. De elever som observerades försökte kontinuerligt att återgå till könsgrupperingarna, bland annat vid återsamlingar då många elever delade in flickor för sig och pojkar för sig. Eleverna tycktes inte vara lika komfortabla med de mixade grupperna. Genom att gruppera könen kan lekar enligt Connell (2002) skapa förändrade maktkamper där pojkar tvingas ta större hänsyn och flickor vågar ta större plats. Under samtliga observationer delade lärarna in eleverna i grupper där flickor och pojkar var någorlunda jämnt fördelade. Under flera av aktiviteterna bildades interna grupper inom lagen där pojkarna var för sig och flickor för sig.

5.2 Olika val av aktiviteter

I samtliga intervjuer förekom fotboll på idrotten som den aktivitet som var mest omtyckt av några elever samt den aktivitet som var minst omtyckt av några andra elever. Här kunde vi tydligt se mönster att fotbollen var högst uppskattad av pojkar medan den för flickor var den aktivitet som var minst önskvärd. När frågan kom under intervjuerna om varför fotboll inte

var flickors önskan på idrotten så var svaret att det förekom hårda bollar, dåliga passningar och tacklingar. Enligt pojkars önskan ville de ha mer fotboll på idrotten, pojkarna ansåg inte att spelet var hårt spelat. Däremot ansåg majoriteten av pojkarna att flickorna inte ville spela fotboll på idrotten.

Ibland är jag lite rädd för de killar som skjuter höjdingar, för en gång har jag fått en fotboll på mig på gympan. (Flicka 7 år)

Några flickor berättade att de spelade fotboll på fritiden i en förening, trots detta ville de inte ha fotboll på idrotten i skolan. När frågan ställdes om varför de tyckte så blev svaret att på fritiden spelade de i ett flicklag och då förekom inte hårda bollar och tacklingar utan det var ett rent spel.

Det är bara tjejer på fotbollen och i skolan så skjuter alla hårda skott.
(Flicka 7 år)

Vi spelar killar och tjejer på idrotten men det gör man inte i verkligheten...
(Pojke, 8 år)

De elever som utövar lagidrott på fritiden beskriver hur lagen ser olika ut i skolan och på fritiden. När frågan ställdes, varför de tror att det är så, får vi olika svar. Några elever anser att det beror på att pojkar och flickor är olika och spelar olika

Om det är en tjej som skjuter så får man inte rediga skott och så... dom sparkar lite mer och man får inte rediga tacklingar. (Pojke, 8 år)

Killarna passar inte och de skjuter jättehårt... och tjejerna gör inte så... de är inte så hårda... bara ibland kan de vara de men oftast är det inte så...
(Flicka, 8 år)

När eleverna fick frågan om hur de hade önskat att få vara indelade på skolans idrott i olika lagtävlingar svarade majoriteten av eleverna, att de föredragit att spela pojkar och flickor mot varandra. I flera fall argumenterade flickorna för detta eftersom det var kul att tävla mot varandra och att det var roligare som flicka att vara med flickor för att de förstår varandra bättre.

Det är kul att spela mot killar för vi kämpar hårt då men om det är en svår grej att vinna i då hade vi fått vara tjejer och killar. (Flicka, 7 år)

Pojkarna ansåg att de skulle kunna spela bättre eftersom de enkelt skulle vinna över flickorna i olika bollsporter eftersom de hade ett bättre passningsspel till varandra.

Om det är bollsport då vinner vi killar. (Pojke, 7 år)

Några flickor beskriver att vid bollsport är det ofta så att flickorna inte vill spela men att pojkarna vill och därför borde lagen inte vara könsuppdelade.

Det är ju ofta tjejerna inte vill spela och alla killar vill. (Flicka, 7 år)

5.3 Skolidrottens bollaktiviteter

Under samtliga sex idrottslektioner förekom inslag av tävlingsaktiviteter ofta i form av bollspel men även stafett, eller som en av lärarna uttryckte det, samarbetsövningar. Skolinspektionens (2012:5) kvalitetsgranskning som behandlar ämne idrott och hälsa i skolan, beskriver att det fokuseras mycket på rörelse och bollspel i skolans idrottsämne. Skolinspektionen (2012:5) menar att det finns en ojämsliddhet i skolans idrottsämne som bottnar i hur undervisningen är utformad. På grund av att idrottsengagemanget är större på pojkarnas fritid så värderas tävlingsidrott och prestationen högre i skolans idrottsundervisning.

Vid observationerna i årskurs 1 fanns tydliga reaktioner från eleverna när läraren berättade vad de skulle göra under lektionen. Vid bollsport hördes ett jubel och ett högt ”Ja” från pojkarnas sida och ett ”Nej” från flickornas. I resultatet framkom det att det verkade finnas tydliga bakomliggande uppfattningar bland pojkarna och flickorna om att de förväntas vara på ett visst sätt. Pojkarna förväntas tycka om bollsport och förväntas följa den ram som upparbetats inom gruppen. Likadant tycktes gälla för flickorna där den bakomliggande uppfattningen var att bollsport på idrotten inte är kul utan är något pojkar tycker om. De individer som gick utanför uppfattningen eller den så kallade ramen tillrättavisades snabbt och förväntades falla tillbaka in i ramen. Det uppmärksammades vid en av observationerna där en av flickorna utbrast ”ja” när det framkom att innebandy skulle utövas. Flickan föll utanför

ramen och den bakomliggande uppfattningen vilket gjorde att en av de andra flickorna i gruppen reagerade och ifrågasatte flickans val genom frågan ”Vill du verkligen spela innebandy?”. Vid ett annat tillfälle upprepades en liknande situation när eleverna i årskurs 1 skulle leka “Under hökens vingar”. Några flickor utbrast ”JA” medan ett lågt ”NEJ” kunde höras från några av pojkarna. Enligt Andersson (2010) intar elever i skolan olika roller utifrån vad pojkar respektive flickor förväntas vara. Detta betyder dock inte att flickor eller pojkar anser att de inte har lika många möjligheter i skolan utan deras roller består av hur eleverna tolkar genusmönster utifrån deras tidigare erfarenheter. Liknande reaktioner förekom inte under observationerna i årskurs 2 och 3 där eleverna bara lyssnade på instruktionerna från läraren. Andersson (2010) menar att skolmiljön är den som avgör hur elever tolkar könsmönster. Barnombudsmannen (2001) beskriver i sin rapport om genus hur Sverige redan då var långt framkomna i jämställdhetsfrågan men att vi fortfarande präglade barnen genom traditionella könsmönster samt att detta inte enbart förekommer i skolan utan även i samhället i övrigt.

Något som framkom tydligt i intervjuerna var att eleverna ansåg att målen var de som avgjorde hur bra man var på bollspel. Många av eleverna tog även upp att de var pojkarna som gjorde de flesta målen och som därför också ansågs vara bäst på bollsporter. Skolinspektionen (2012:5) tar upp att eftersom idrottsengagemanget är större på pojkarnas fritid så värderas tävlingsidrott och prestationen högre i skolans idrottsundervisning. I samtliga intervjuer togs fotboll upp av eleverna. Det fanns tydliga mönster i att det var pojkarna som främst önskade fotboll. Några av pojkarna tar upp att de inte tycker att bollspelet är tillräckligt hårt i skolans idrott. Larsson, Redelius och Fagrell (2007) tar upp hur bollspel många gånger bedöms som maskulint eftersom kroppens styrka, snabbhet och taktik behövs. Connell (2002) och Svaleryd (2002) tar upp att maktkampen hos pojkar utövas bredare än hos flickorna där deras maktkamp är mer känslig. När flickor leker så utövas makten oftast inte genom kroppsliga slag utan genom verbala uteslutningar ifrån leken. Både pojkar och flickor beskriver bollspel som problematiskt i skolans idrottsämne eftersom pojkar och flickor spelar på olika sätt. Skolverket (2010:355) framhåller att idrottsundervisning som innehåller mycket tävlingsidrott kan skapa en dominansarena för pojkar då pojkarna är de som till större del tränar denna typ av idrott på sin fritid. Detta framkommer även i intervjuerna då pojkar är de som till största delen tränar någon form av bollsport på fritiden.

De flesta killar tränar fotboll men inte så många tjejer. (Pojke, 7 år)

5.4 Elevernas upplevda orättvisor i skolans idrottsämne

Eleverna berättade om hur det ibland kunde vara orättvist för det ena könet i skolans idrottsämne. Den grupp av kön som ansågs utsättas för orättvisor var flickorna eftersom de var de som oftast inte ville utöva vissa av aktiviteterna som bestod av bollsporter.

Ibland vill tjejerna inte vara med på saker vi tycker är jättekul. (Pojke, 7år)

Eleverna ansåg att det låg i idrottslärarens händer att det inte skulle bli orättvist för någon eftersom det var läraren som bestämde vad de skulle göra för aktiviteter på idrottslektionerna. Larsson, Redelius och Fagrell (2007) menar att idrottsläraren formar idrottsundervisningen så att den kan flyta på genom att låta de elever som utövar idrott på fritiden få större inflytande på idrottsundervisningen. Att pojkar är den könsgrupp som önskar bollsport på idrottslektionerna stämmer in på de elevintervjuer som genomförts. Eftersom det oftast antas att det endast är pojkar som önskar exempelvis fotboll på idrottslektionen så tydliggör Larsson, Redelius och Fagrell (2007) att bollspel är önskemål även hos flickor. En av dessa flickor som intervjuats i denna studie passar in på de flickor som Larsson, Redelius och Fagrell talar om. Till skillnad från de andra flickorna i klassen ville denna flicka gärna spela innebandy på idrottslektionerna. För att göra idrottslektionerna mer jämställda för både pojkar och flickor har eleverna flera förslag på hur detta kan uppfyllas.

Vi kan spela stafett och fotboll och basket och kan turas om. (Pojke, 7 år)

Eleverna vill turas om mellan könen att välja idrottsaktiviteter på idrottslektionerna. I Lgr11 beskrivs det att skolan ska förmedla att alla är lika mycket värda samt vikten av jämställdhet mellan kvinnor och män. En elev pratar om en metod som förekommit från skolan för att låta eleverna ha inflytande på idrottsundervisningen.

En gång fick vi en röd lapp där vi skulle skriva och önska vad vi ville ha på idrotten och det var bra! (Flicka, 7 år)

5.5 Pojksport- flicksport

Fem observationer där aktiviteten bestod av bollspel präglades av en tydlig dominans av pojkarna. Pojkarna passade främst till varandra och många av flickorna valde att ta ett steg

tillbaka istället för att ta egna initiativ. Pojkarna var mer aktiva än de flesta av flickorna och de flickor som inte var lika aktiva fick i de flesta fallen inte många passningar, trots kommentarer från lärare. Exempelvis i observation 3 där en av flickorna ("A") inte fick en enda passning förrän läraren rakt ut ropade "Passa A!" och då passade en av pojkarna till henne. Skolverket (2010:355) beskriver hur det för pedagogen föreligger en risk att omedvetet inrikta undervisningen mot tävlingsidrotter som till exempel fotboll eller innebandy. De poängterar även att det ofta är idrottsaktiva pojkar som utövar dessa idrotter och därför hamnar detta i fokus i undervisningen. Vidare beskriver Skolverket (2010:355) hur en idrottsundervisning som enbart grundas på fysisk aktivitet skapar en risk för att förstärka könsmonster.

Av elevintervjuerna framkommer det att det inte spelar roll om man är pojke eller flicka eftersom alla, oavsett kön, kan spela allt.

Jag tror att tjejerna och killarna kan spela allt. (Flicka, 7 år)

Jag tycker att alla sporter är för både tjejer och killar. (Flicka, 8 år)

Trots att majoriteten av eleverna tycktes anse att sport är till för alla oavsett kön finns det tveksamheter till olika idrottsgrenar. Dans och hopprep är osäkra grenar för många och pojkar anser att flickor är bättre på det eftersom pojkar inte anser att dans är sport,

Jag tycker inte om att dansa, jag tycker mer om sport en sån där sport som man kan göra mål i och så. (Pojke, 8 år)

Ballett är tjejer bättre på än killar för de tränar mer. (Pojke, 7 år)

Både pojkar och flickor uttrycker under intervjuerna att bollsporter är, enligt flera av eleverna, fotboll, innebandy, basket, hockey. Dock är det sporter som pojkar anses vara bättre på. När vi ställer frågan varför de tycker pojkarna är bättre blir svaren ofta att det har med målen att göra. Målen är avgörande för hur bra spelare man är. Enligt en elev är flickorna inte bra på fotboll och innebandy eftersom pojkarna är snabbare. Att flickor och pojkar spelade olika bra berodde på att många pojkar tränade fotboll på fritiden.

Tjejer förlorar i fotboll och innebandy, för de är inte lika bra. Killarna är snabba. (Flicka, 7 år)

De flesta killar tränar fotboll men inte så många tjejer. (Pojke, 7 år)

Frågan om hur eleverna velat dela in lag på idrottslektionen ställdes och besvarades;

Alla dom bra i mitt lag! För de blir fler mål till mitt lag då. (Flicka, 8 år)

En åsikt som framkom av några elever var att fotboll är mer för pojkar eftersom de är bra på det, men att det finns flickor som är bra.

Jag tycker fotboll är mer för killarna. De flesta killar är bra på det och de flesta tjejerna är inte så bra, vissa tjejer är bra men killar gör fler mål. (Pojke, 7 år)

Pojkar gillar fotboll och tjejer gillar balett och simning och springning och bowling. (Flicka, 7 år)

En flickas intressen gällande bollsport skiljer sig från de andra flickornas åsikter, om bollsporter, som intervjuades.

Det finns en sport som alla tjejer inte vill ha men jag vill ha det och det är bandy (Flicka, 7 år)

6. Diskussion

I diskussionsavsnittet presenteras studiens slutsatser. Avsnittet inkluderar även egna reflektioner och intressanta val av fortsatt forskning samt svar på de frågeställningar som ställts;

Hur uppfattar pojkar och flickor i de tidiga åren i grundskolan skolans idrottsämne ur ett genusperspektiv?

Vilka positioner och relationer skapas av pojkar och flickor inom ramen för skolans idrott i de aktuella klasserna?

6.1 Könsgupperingar

Pojkar och flickor som intervjuats och observerats i denna studie säger och visar att de vill vara grupperade könsvis på idrottslektionerna. Detta är några av de anledningar eleverna ger:

- Pojkar skjuter hårdare bollar
- Pojkarna passar inte till flickorna
- Flickor och pojkar tycker om olika aktiviteter
- Flickorna vill inte spela bollspel, därför anser en del av flickorna att lagen ska bestå av blandade kön så att inte enbart pojkar vinner.
- Lagen i skolan ser olika ut jämfört med föreningars lag
- Roligt att tävla mot varandra pojkar mot flickor (Några elever tycker dock att det är bättre att vara blandade)
- Flickor förstår varandra bättre
- Pojkar spelar bättre med pojkar

Vilka för- och nackdelar finns det med att arbeta med könsindelade grupper i skolans idrottsundervisning? Troligtvis finns det både och eftersom åsikterna från studien ser olika ut. Eleverna vill vara blandade men samtidigt beskriver de att spelet kan komma att bli ojämnt eftersom flickor och pojkar spelar på olika vis. Kanske kan det ibland, någon gång per läsår, vara bra att bedriva idrottsundervisningen med enbart pojkar och flickor uppdelat. Detta för att skolans idrottsämne ska bli mer jämlikt för båda könen vilket vi anser efter de elevintervjuer vi genomfört, då eleverna talat för hur skolans idrott ser annorlunda ut jämfört med lagidrotten på deras fritid. Kanske kan detta leda till att flickorna känner att de vågar ta mer plats när det bara är flickor och sedan ta med den känslan när de är klassvis igen, samtidigt som de delas upp. Exempelvis har föreningsfotbollen könsindelade lag och det då kan vara bra att ha idrottslektioner i skolan där eleverna är könsuppdelade. Samtidigt är det också viktigt att ha blandade lag så att eleverna får visa hänsyn och dela med sig genom att passa till varandra (Connell, 2002). Genom könsindelade grupper anser Connell (2002) att flickor tillåts ta mer plats i leken och att pojkar blir tvingade till att ta mer hänsyn. Connells (2002) argumentation sammanfaller med studiens resultat. Genom grupperingar skapas en situation där pojkar tar mer hänsyn och flickor tar mer plats. Pojkarna tvingades samspela och visa hänsyn medan flickorna blev mer aktiva och agerande. Sambandet mellan Connells (2002) argumentation och studiens resultat kan ta sin utgångspunkt i de normer som de olika könen förväntas leva upp till. Pojkar förväntas vara aktiva och ta stor plats medan flickor

förväntas vara tillbakadragna och passiva. Genom att gruppera eleverna könsvis bryts normerna upp och pojkarna tvingas visa hänsyn samtidigt som flickorna tvingas ta plats. Tallberg Broman (2002) menar att pedagoger i förskola och skola bör jobba aktivt med genus och jämställdhet för att bryta invanda normer och få en mer jämställd skola.

6.2 Skolidrottens aktiviteter

Skolinspektionen (2012:5) visar hur skolidrottens aktiviteter tenderar att vara inriktade mot rörelse och bollspel. Studien visar i likhet med Skolinspektionen (2012:5) hur skolans idrott inriktas mot mycket bollsporter. En av de pedagoger som höll i lektionen vi observerat beskrev hur idrottslektionerna utgick ifrån temat bollsport. Detta överensstämmer till viss del med den här gjorda studiens resultat och Skolinspektionens utredning. Skolidrottens utformande är strukturerad efter teman med olika inriktningar med utgångspunkt i läroplanen LGR11. Det innebär att idrottslektionerna är varierade med olika inslag av både bollsport och andra typer av aktiviteter. ”Genom undervisningen ska eleverna få möta många olika slags aktiviteter” (Skolverket, 2011, s. 52).

Enligt vår uppfattning visar studien ett samband mellan temat bollsport och övningarna fotboll och innebandy. Undervisningen tenderar att fokuseras mot de övningar och aktiviteter som eleverna utövar på fritiden. Enligt vår uppfattning borde skolidrotten inkludera en större variation av bollsporter och introducera nya övningar för eleverna. Det finns inga gränser för utformning av bollsporter endast fantasin sätter stopp. [Ett bra exempel är utformningen av speedminton som är en blandning av squash, badminton och tennis.]

6.3 Stereotypa könsnormer i skolans idrottsämne

Barn följer ofta de normer som förälder, lärare och andra vuxna i deras närhet lever efter. Därför är det av stor vikt att förmedla ett genustänk till barnen redan i tidig ålder. Redan innan barnen börjar i förskola eller skola får de möta olika uppfattningar. Barnen lär sig att alla är olika, men lika värda men det skiljer sig dock åt vad gäller deras genusperspektiv där stereotypa könsnormer spelar en stor roll i hur pojkar och flickor förväntas vara och tänka (Nihlen & Nilsson, 2006). Som vi tidigare tagit upp beskriver Barnombudsmannen redan i sin rapport (2001) hur Sverige är långt framkomna i jämställdhetsfrågor men att vi fortfarande präglar barnen genom traditionella könsmonster. Ett sätt att se på saken är att skolan enligt

läroplanerna ska förändra elevernas tankesätt gällande de stereotypa könsmodellerna. Detta för att minska fastgrodda normer som vi anser kan förhindra utvecklingen mot en mer jämställd idrottsundervisning i skolan. Redan i läroplanen Lgr 69 tas det upp att det är skolans uppgift att förändra de stereotypa könsmodellerna eftersom skolan är till för alla (Jacobsson, 1990). Connell (2002) beskriver utifrån Thorne (1993) att barn inte viljelöst anpassas in i könsroller utan att barnen själv använder tidigare kunskaper och erfarenheter och testar sig fram genom att experimentera sig runt olika genusgrupperingar. Barn provar sig fram, eftersom det är oftast så man lär sig,

6.4 Pojksport - flicksport

Studien visar hur pojkar tenderar att vara mer aktiva och ta större plats än flickor vid aktiva övningar. Barnens inställning till olika aktiviteter kan ta sin utgångspunkt i flera olika saker. Som beskrevs i det föregående kapitlet påverkas och följer barn de normer som förälder, lärare och andra vuxna i närheten innehar (Connell, 2002). Omgivningens sätt att demonstrera hur pojkar och flickor skall agera kan vara en orsak till flickors passivitet och pojkars aktivitet vid fysiskt aktiva övningar. De normer som eleverna ställs inför skapar en bekvämlighetszon, där ingen ifrågasätter beteendet, beteendet anses vara det normala det man kan förvänta sig av pojkar och flickor. Pojkar tenderar att visa glädje och ta större plats vid fysiska övningar som fotboll och innebandy även om de egentligen föredrar andra typer av övningar. Flickor tenderar att agera i samma bana som pojkar och inte visa glädje och bli passiva vid exempelvis fotboll och innebandy. Det visar hur eleverna inte bryter det förväntade mönster, utan stannar i bekvämlighetszonen och agerar i enlighet med omgivningens normer. Undervisning som utgörs av fysiska idrotter förstärker enligt Skolverket (2010:355) könsmodellerna i idrottsundervisningen. Barnens inställning till olika aktiviteter kan även bero på olikheter mellan könen. Studien visar hur flickor tenderar att uppskatta fysiska övningar utanför skolan på grund av att de utövas enbart med flickor. Flertalet av flickorna som inte uppskattade fotboll på skolidrotten utövar fotboll på fritiden inom föreningslivet. Förklaringen var att när det enbart är flickor så förekommer inga hårda skott eller tacklingar.

Med utgångspunkt i ovanstående diskussion, finns det pojksport och flicksport? Det finns pojksporter och flicksporter i de värderingar och normer som omgivningen visar. Den verkliga uppfattningen visar något annat. Vilken typ av aktivitet flickor och pojkar uppskattar beror inte på kön utan på individuell uppfattning. Vår uppfattning är att lika många pojkar som flickor uppskattar fysiska aktiviteter. Orsaken till att flickor visar passivitet vid fysiska

övningar i skolidrotten och förespråkar mindre fysiskt aktiva övningar är sannolikt att pojkar skapar en dominansarena på grund av fysiska fördelar.

6.5 Hur uppfattar pojkar och flickor i de tidiga åren i grundskolan skolans idrottsämne ur ett genusperspektiv?

Undersökningen som gjorts visar att elever uppfattar skolans idrottsämne som jämställt men att pojkar och flickor förväntas tycka om olika idrottsgrenar. Därför kan ur elevernas synsätt idrottslektionerna ibland ses vara orättvisa för den ena könsgruppen. Elevintervjuerna visar elevernas åsikter om skolans idrottsämne vilket är att pojkar föredrar bollsporter men att flickor föredrar lekar utan boll som exempelvis kull-leken ”under hökens vingar”. Flickor vill inte ha bollsporter på idrottslektionerna eftersom pojkar anses vara bättre och att de inte passar flickorna. Hade pojkar och flickor varit uppdelade i ett pojk- och flicklag hade det varit roligare att utöva bollsporter enligt eleverna, eftersom eleverna ansåg att det var kul att tävla mot varandra. Vår uppfattning är att det finns tydliga åsikter bland eleverna gällande idrottsämnets genusperspektiv. Flickorna föredrar generellt aktiviteter som inte innefattar moment där pojkar blir dominerande utan de vill utöva aktiviteter på lika villkor, där pojkarna föredrar fysiska aktiviteter som exempelvis fotboll. Enligt pojkarna innebär sport de idrotter där mål kan göras och detta är pojkarna bättre på både enligt flickor och pojkar. Intervjuerna visar hur elevernas åsikter enbart är gällande skolidrotten. Flertalet av de flickor som inte föredrog fotboll på skolidrotten är aktiva i föreningslivet. Det visar att elevers inställning till skolans idrottsämne ur ett genusperspektiv inte nödvändigtvis står i relation till elevernas personliga åsikter om idrott utanför skolans idrottsämne. Vår uppfattning är att den stora skillnaden mellan föreningslivet och skolans idrottsämne är uppdelningen mellan könen. I skolan utövar pojkar och flickor alla övningar gemensamt men i föreningslivet är könen uppdelade. Intervjuerna visar hur flickorna inte vill spela fotboll på idrottslektionerna på grund av pojkarnas hårda skott, tacklingar och motvilja till att passa vidare bollen. Flickornas motvilja till fotboll beror inte på att de inte tycker att fotboll i sig är roligt utan agerandet i spelet från pojkarna. Samtidigt visar elevintervjuerna på att pojkar anser att flickor inte spelar tillräckligt aggressivt med kraftiga skott och tacklingar. Med ovanstående diskussion i beaktande drar vi slutsatsen att det tycks finnas skillnader i elevernas syn på skolans idrottsämne ur ett genusperspektiv. Skillnaderna tar dock inte sin utgångspunkt i elevernas intresse för olika aktiviteter utan det beror på skillnader i könen natur samt de stereotypa normer som eleverna förväntas leva upp till och agera utifrån.

6.6 Vilka positioner och relationer skapar pojkar och flickor inom ramen för skolans idrott i de aktuella klasserna?

Under observationerna framkom tydliga mönster där flickor och pojkar delade upp sig könsvis. Observationerna stöds av Connell (2002) som beskriver utifrån Thornes observationer att det är vanligt förekommande att elever självmant grupperar sig könsåtskiljt. Vår uppfattning är att eleverna agerar efter de normer som de olika könen förväntas uppfylla. Det bildas en bekvämlighetszon där eleverna är skilda könsvis. Om bekvämlighetszonen bryts exempelvis genom tvingande grupperingar av pedagogen försöker eleverna kontinuerligt återgå till bekvämlighetszonen och de ursprungliga könsgrupperingarna. Observationerna illustrerar även hur eleverna bildade interna grupper vid mixade aktiviteter där pojkarna var för sig och flickorna för sig. Vår uppfattning är att eleverna i väldigt stor utsträckning styrs av de normer som de förväntas leva upp till. Elevernas personliga intressen och önskemål blir passiva och de överliggande normerna är de primära. Diskussionen stöds av studiens observationer, exempelvis då en flicka utbrast ”Ja” när läraren berättade att det skulle spelas innebandy under idrottslektionen. Flickan blev då tillrättavisad av en annan flicka som reagerade och ifrågasatte den andra flickans sätt att agera. Flickan valde då att ta ett steg tillbaka till bekvämlighetszonen, till de förväntade normerna och istället visa gjädje för innebandy agera likt de andra flickorna.

Med utgångspunkt i ovanstående diskussion drar vi slutsatsen att det skapas tydliga relationer och positioner mellan eleverna inom skolans idrottsämne. Vår uppfattning är att bakomliggande normer styr elevernas sätt att agera. Omedvetet bildar eleverna relationer könsvis genom grupperingar. Elevernas personliga åsikter och önskemål blir inte primära utan eleverna agerar primärt i enlighet med vad de förväntas göra av omgivningen.

6.7 Framtida forskning

En intressant vinkel för framtida forskning är om ett samarbete mellan skolidrotten och föreningslivets idrott leder till en mer jämställd idrott i skolan. Riksidrottsförbundet (2013) beskriver att idrott ska utformas så att barn ska få möjlighet att lära sig idrotten och för att få ett livslångt intresse för den. Ett samarbete mellan skolans idrottsämne och föreningar hade

kunna förändra barns invanda normer och göra idrott till en jämställd arena. Trots att Sveriges kvinnliga idrottsförbund skapades redan år 1925 enligt Riksidrottsförbundet (2013) så är idrotten fortfarande titulerad på olika vis, exempelvis; fotboll och handboll för män, damfotboll och damhandboll för kvinnor (Grahn, 2008). Ett sätt att se på saken är att se skolan som mer jämställd än föreningsidrotten eftersom föreningsidrottens idrottslag är uppdelade könsvis, vilket oftast inte blir fallet inom skolans idrottsundervisning.

6.8 Avslutning

Tidigare syn på genus och traditionella könsmonster som präglats, ligger till grund för många syn även idag trots att jämställdheten ökat i vårt samhälle. Trots att jämställdheten har kommit långt i Sverige är det viktigt att jobba med genusfrågor för att utveckla jämställdheten ännu mer i skolan. En anledning till varför eleverna har de åsikter de har kring genusperspektiv är kanske att deras perspektiv tagit form kring äldre samhällsnormer och kan förändras till det bättre. Genus är inget bestående eftersom detta kan förändras till det bättre är människan som ligger till grund för hur genus skapas (Hirdman, 2001). Därför är det aldrig för sent som lärare att se över sitt genusperspektiv, men även elevers föräldrar och andra människor i skolans miljö, vilket betyder att föräldrar, pedagoger och andra i barnets omgivning måste vara noggranna i sin presentation och framställning.

7. Sammanfattning

Traditionella könsmönster är bakomliggande orsaker till hur vårt samhälle har formats under lång tid. Eftersom traditionella könsmönster finns i vårt samhälle speglas de även i skolans miljö. Redan i tidigare läroplaner för skolan har jämställdhet tagits upp. Jämställdhet är något som alla i skolan ska sträva efter för en jämlik skola. I denna studie har vi utgått från barnens egna perspektiv på hur de ser på genus i skolans idrottsämne samt agerar utifrån ett genusperspektiv. Forskningsbakgrunden visar att barn inte alltid följer traditionella könsmönster utan experimenterar kring dem för att skapa ett eget förhållningssätt till kön, liknande det att genus inte är något bestående utan något vi människor skapar och förändrar. Skolan är dock en viktig medspelare i hur elevers förhållningssätt till genus påverkar deras agerande i exempelvis skolans idrottsämne som denna studie inriktar sig. Kvalitativa undersökningar i form av observationer under idrottslektioner samt elevintervjuer har genomförts för att ta del av barnens genusperspektiv på skolans idrottsämne. I denna studie har följande frågeställningar besvarats;

- Hur uppfattar pojkar och flickor i de tidiga åren i grundskolan skolans idrottsämne ur ett genusperspektiv?
- Vilka positioner och relationer skapas av pojkar och flickor inom ramen för skolans idrott i de aktuella klasserna?

Av de slutsatser som dragits har det framkommit att det tycks finnas skillnader i elevernas syn på skolans idrottsämne ur ett genusperspektiv. Skillnaderna tar dock inte sin utgångspunkt i elevernas intresse för olika aktiviteter utan det beror på skillnader i könsens natur samt de normer som eleverna förväntas leva upp till. Det skapas tydliga relationer och positioner mellan eleverna i denna undersökning. Vår uppfattning är att bakomliggande normer styr elevernas sätt att agera. Omedvetet bildar eleverna relationer könsvis genom grupperingar. I denna undersökning visades att elevernas personliga åsikter och önskemål inte var primära utan eleverna agerade primärt i enlighet med vad de förväntades göra av omgivningen.

8. Referenser

Andersson, Kjerstin. 2010. *Barns perspektiv på jämställdhet i skola: en kunskapsöversikt*. Stockholm: Fritze.

BO (Barnombudsmannen). 2001. Båda är bäst, typ : rapport från barnens myndighet.
<http://www.barnombudsmannen.se/Global/Publikationer/arsrapport2001.pdf> (hämtad 2013-11-18)

Connell, Raewyn. 2003. *Om genus*. Göteborg: Daidalos.

Denscombe, Martyn. 2007. *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.

Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid. 2012. *Att förstå barns tankar: kommunikationens betydelse*. Stockholm: Liber.

Eilard, Angerd. 2008. *Modern, svensk och jämställd: om barn, familj och omvärld i grundskolans läseböcker 1962-2007*. Lund: Lunds universitet.

Fagrell, Birgitta. 2000. *De små konstruktörerna: flickor och pojkar om kvinnligt och manligt i relation till kropp, idrott, familj och arbete*. Stockholm: Universitet.

Fagrell, Birgitta. 2007. "Jag känner inte för att bli en ... kille" *Om heteronormativitet i ämnet idrott och hälsa*. Utbildning & Demokrati 2007, vol 16, nr 2, 113–138

Franzon, Zhara. 2013. *Idrott & Genus*. HockeyZhara, 6 oktober.
<http://blogg.op.se/hockeyzhara/2013/10/06/idrott-genus/> (hämtad 2013-11-20)

Grahn, Karin. 2008. *Flickor och pojkar i idrottens läromedel: konstruktioner av genus i ungdomsträna-utbildningen*. Göteborg: Göteborgs universitet.

- Halldén, Gunilla. 2003. Barnperspektiv som ideologiskt eller metodologiskt begrepp [Elektronisk] *Pedagogisk forskning i Sverige*: årg 8 nr 1–2 s 12–23.
<http://www.ped.gu.se/biorn/journal/pedfo/pdf-filer/hallden.pdf> (hämtad 2013-12-10)
- Hargreaves, Andy. 2004. *Läraren i kunskapssamhället: i osäkerhetens tidevarv*. Lund: Studentlitteratur.
- Hirdman, Yvonne. 2001. *Genus: om det stabila föränderliga former*. Malmö: Liber
- Jakobsson, Ann-Katrin. 1990. *Flickors och pojkars villkor i skolan: en uppgift för grundskollärautbildningen*. Göteborg: Institutionen för pedagogik.
- Larsen, Ann Kristin. 2009. *Metod helt enkelt*. Malmö: Gleerups.
- Larsson, Håkan. 2001. *Iscensättningen av kön i idrott: en nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*. Stockholm: Universitet.
- Skolverket. 1994. *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94*. Stockholm: Skolverket
- Skolverket, 2011. *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket
- Nihlén, Johanna & Nilsson, Sarah. 2006. *Genusboken*. Stockholm: Liber
- Patel, Runa & Davidson, Bo. 2011. *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur
- Riksidrottsförbundet. 2013. Jämställdhet. <http://www.rf.se/Jamstallldhet/> (hämtad 2013-12-07)
- Skolinspektionen. 2012:5. Idrott och hälsa i grundskolan – med lärandet i rörelse.
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Kvalitetsgranskning/idrottgr/kvalgr-idr-slutrapport.pdf> (hämtad 2013-09-20)

Skolverket. 2010:355. På pojkarnas planhalva. <http://jamda.ub.gu.se/bitstream/1/566/1/planhalva.pdf>
(hämtad 2013-09-11)

Svaleryd, Kajsa. 2002. *Genuspedagogik: en tanke- och handlingsbok för arbete med barn och unga*. Stockholm: Liber.

Tallberg Broman, Ingegerd. 2002. *Pedagogiskt arbete och kön: med historiska och nutida exempel*. Lund: Studentlitteratur.

Thorne, Barrie 1993. *Gender play: girls and boys in school*. Buckingham: Open University Press.

Torstenson-Ed, Tullie. 2003. *Barns livsvärld: genus, etnicitet, generation, särskilt stöd och värderingar i skolan*. Lund: Studentlitteratur

Vetenskapsrådet. 2011. God forskningssed.

<http://www.vr.se/download/18.3a36c20d133af0c12958000491/God+forskningsged+2011.1.pdf>
(hämtad 2013-09-11)

Wernersson, Inga. 1977. *Könsdifferentiering i grundskolan*. Göteborg: Acta universitatis gothoburgensis

Wernersson, Inga. 2009. *Könsskillnader i skolprestationer - idéer om orsaker?* Stockholm: Fritze

Bilaga 1. Observationsschema

Årskurs/ årskurser:

Observation nr:

Elevers förhållningssätt till genus i skolans idrottsämne	Flickor	Pojkar	Blandat
Könsgrupperingar – minst 3 personer.			
Bemötande av kompisar – samarbete, konflikter,			
Initiativförmåga / rörelse/ inlevelse			
Kontakt med lärare – påverkan på hur eleverna agerar			
Kommentarer			
Övrigt ex. Förutsättningar			

Bilaga 2. Intervjuguide.

Kön:

Årskurs:

Allmänna frågor:

- Vad/hur tycker/ upplever du (om) idrotten i skolan?
- Berätta för mig vad du tycker är det roligaste på idrotten i skolan.
- Berätta för mig om det finns något DU tycker är mindre roligt på idrotten?
- Vad är det som gör att du tycker så?
- Berätta för mig om vad du spelar för sport på fritiden?
- Om du inte: finns det något du hade velat spela?
- Spelar du med både pojkar och flickor då? Om inte vad tror du det beror på?
- Tycker du att det finns sporter som flickor och pojkar Är olika bra på. Vilka är för vem tycker du?
- Varför tycker du dessa sporterna är för pojkar eller för flickor.
- Tycker du att det görs någon skillnad på pojkar och flickor på idrotten? Behandling av läraren.
- Berätta för mig om det finns något som du tycker kunde vara bättre för pojkar / flickor på idrotten?
- När ni delas in i grupper/lag/par på idrotten hur tycker du att ni brukar bli indelade då?
- Vad tycker du är bättre: att bli indelad pojke-flicka, flicka-flicka eller pojke-pojke.
- Vad är det som är bäst med det sättet tycker du?
- Om du hade fått välja hur ni skulle dela in lagen helt själv, hur hade du gjort då?

- Berätta för mig när du tycker det varit orättvist för flickor eller pojkar på idrotten? När har du känt så? Har du pratat med läraren om det? Om, blev det bättre eller sämre efter?
- Hur kan idrotten bli bättre i skolan för pojkar och flickor?
- (Vi var och tittade på er idrott, varje gång ni skulle samlas satt pojkar för sig och flickor för sig. Varför tror du att det blev så?)

Bilaga 3. Tillståndsbrev till barn och föräldrar.

Till förälder för: _____

Hej!

Vi är två studenter som går sista terminen på lärarhögskolan i Kristianstad. Nu sist ut på vår utbildning så är vi i full färd med att skriva vårt examensarbete. Vi två som skriver examensarbetet tillsammans heter Ann-Sofie Andersson och Elin Johansson. Ann-Sofie har tidigare under terminen varit lärarkandidat i årskurs 1. Elin har vikarierat under flera terminer på fritids samt i skolan så förhoppningsvis känner ni föräldrar till oss lite sedan tidigare.

Vårt examensarbete handlar om barns synsätt på genus i skolans idrott. Vi kommer därför att observera idrottslektioner samt intervjua några barn om hur de ser på genus i skolans idrott.

Det är därför vi skickar ut denna lapp om tillstånd att få lov att intervjua era barn. Medverkandet är frivilligt och vill inte barnen medverka längre under den korta intervjun så avbryter vi direkt.

Namnen på de barn vi kommer att intervjua, kommer bytas ut och därmed förbli anonyma. I vårt examensarbete kommer inte detaljerade personbeskrivningar att förekomma utan endast en kort introduktion om personen i fråga som vi intervjuat, könstillhörighet, ålder samt hur deras närmiljö ser på den skola de går i. Namnet på skolan samt vilken kommun den finns i kommer inte förekomma i examensarbetet.

Har ni frågor så kontakta gärna oss på:

Annsofie.anderssonXXX@stud.hkr.se

Elin.johanssonXXX@stud.hkr.se

	<u>JA</u>	<u>NEJ</u>
Tillåter ni att ert barn intervjuas?	☐	☐
Tillåter ni att röstinspelning får förekomma? (Kommer förstöras efter transkribering)	☐	☐

Datum: _____

Barnets namn: _____

Förälders underskrift: _____

